

Nr 30

Utlåtande i anledning av motioner om sådan ändring av hyresregleringslagen att höjning av grundhyra icke må beviljas på grund av förbättringsarbete som bekostas av hyresgäst.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta till lagutskott hänvisade motioner, nr 74¹ i första kammaren av herrar *Johansson, Tage*, och *Pettersson, Bertil*, samt nr 105 i andra kammaren av herrar *Svenning* och *Haglund*.

I motionerna, som är likalydande, uppges att sedan länge statens hyresråd tolkat bestämmelsen i 3 § hyresregleringslagen om höjning av grundhyra på grund av ombyggnads- eller ändringsarbete så, att hyreshöjning kan medgivas även om förbättringsarbetet bekostas av hyresgästen. Hyresrådets praxis har ej anför motionärerna, påverkats av hyresregleringskommitténs uttalanden i dess år 1954 avgivna betänkande III, vari hävdats att som förutsättning för grundhyreshöjning vid standardförbättring borde införas den bestämningen att arbetet ej får ha bekostats av lägenhetens innehavare, varvid även borde inbegripas det fallet att hyresgäst löser in en förbättring av föregående hyresgäst. Motionärerna finner hyresrådets »formella ståndpunkt» leda till för rättskänslan stötande resultat och menar att hyresgäst, som nedlagt betydande kostnader för standardhöjande arbeten å sin bostadslägenhet eller lokal, på detta sätt kommer att få betala kostnaden två gånger, medan hyresvärden gör en obehörig vinst.

Med stöd av det anförda hemställer motionärerna »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter utredning snarast för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av hyresregleringslagen att höjning av grundhyra icke må beviljas på grund av förbättringsarbete som bekostas av hyresgästen».

Över motionerna har, i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver, inhämtats yttranden från Göta hovrätt och statens hyresråd. På begäran av utskottet har yttranden därjämte avgivits av Hyresgästernas riksförbund och Sveriges fastighetsägareförbund.

Gällande rätt m. m.

Genom *lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. (hyresregleringslagen)* har stadgats begränsning av hyrans storlek för flertalet

¹ Motionen i dess helhet tryckt bland första kammarens motioner.

lägenheter, möjlighet till tvångsförlängning av hyresavtal och reglering av vissa andra hyresförhållanden. Lagen, som efter förlängning sist den 2 juni 1961 (nr 213) gäller t. o. m. den 31 december 1963, ägde ursprungligen tillämpning i varje stad, köping eller municipalsamhälle, som vid 1942 års ingång hade minst 2 000 invånare, samt dessutom, efter särskilda förordnanden av Kungl. Maj:t, i inemot 300 andra orter. Från lagens bestämmelser undantogs redan från början upplåtelser av bostad förenad med allmän tjänst.

Genom sedermera vid olika tillfällen genomförda ändringar i lagen har viss *avveckling* av hyresregleringen skett och möjligheter till ytterligare avveckling skapats. För lagändringarna och den hittills genomförda avvecklingen har redogjorts i utskottets utlåtande nr 15 innevarande år. Med hänvisning till nämnda redogörelse skall här endast angivas att för närvarande drygt 300 av de ursprungligen omkring 500 hyresreglerade områdena alltjämt beröres av regleringen, att såvitt avser s. k. möblerade rum regleringen numera gäller i stort sett endast i de större städerna med förorter, att även beträffande lokaler för annat ändamål än bostad hyresregleringslagen upphävts inom ett mycket stort antal kommuner och orter, samt att hyresrådet i enlighet med givet uppdrag fortgående verkställer utredning och avger förslag till fortsatt avveckling.

Om *reglering av hyran* stadgas i lagen i huvudsak följande.

För lägenhet som är avsedd att helt eller till väsentlig del nyttjas till bostad och ej uthyres i möblerat skick skall enligt 2 § hyran regleras enligt bestämmelserna i 3—5 §§, och detsamma gäller beträffande lägenhet som icke är avsedd att helt eller till väsentlig del nyttjas till bostad, såframt ej hyran den 1 januari 1942 var fastställd att utgå med växlande belopp för skilda tider. I fråga om annan lägenhet äger, enligt 6 §, hyresnämnden under vissa förutsättningar nedsätta hyran efter vad som finnes skäligt; nämnden äger därvid föreskriva att lägenheten skall vara underkastad bestämmelserna i 3—5 §§. Enligt 3 § *första stycket* må hyresvärden icke mottaga, träffa avtal om eller begära högre hyra än som motsvarar den för lägenheten tillåtna grundhyran, där ej annat föranledes av vad som särskilt stadgas i lagen. För lägenhet som färdigställts före den 1 januari 1942 och som var uthyrd vid denna tidpunkt anses såsom grundhyra det hyresbelopp som lägenheten då betingade. Var lägenheten ej uthyrd vid denna tid, fastställs grundhyran efter hyresläget vid samma tid. För lägenhet i hus eller del av hus, som färdigställts senare än den 1 januari 1942, fastställer hyresnämnden grundhyran till det belopp som med hänsyn till byggnadskostnaderna och övriga omständigheter finnes skäligt. Enligt 3 § *andra stycket* äger hyresnämnden under vissa förutsättningar höja eller sänka grundhyran för en lägenhet. Var hyran den 1 januari 1942 avsevärt lägre än hyran för jämförbara lägenheter eller har lägenhetens värde avsevärt ökat genom om-

byggnads- eller ändringsarbete eller föreligger för visst fall annat skäl av därmed jämförlig betydelse må hyresnämnden sålunda på framställning av hyresvärden höja grundhyran till det belopp som föranledes därav. Sänkning av grundhyran kan förekomma, om lägenheten den 1 januari 1942 betingade en hyra som i avsevärd mån översteg hyran för jämförliga lägenheter eller om lägenhetens skick avsevärt försämrats eller hyresgäst tillkommande förmåner påtagligt inskränkts. I 3 § tredje stycket stadgas bl. a. att höjning av grundhyra ej medför ändring av gällande hyresavtal. Utöver grundhyran må hyresvärden enligt 4 § avtala om skälig ersättning för lägenhetens uppvärmning och förseende med varmvatten eller, om gottgörelse därför ingår i grundhyran, för den ökade kostnad som för sådant ändamål åsamkas hyresvärden. 5 § innehåller bestämmelser som reglerar Kungl. Maj:ts rätt att tillåta generell hyreshöjning.

Frågan om vilken verkan av hyresgäst utförd standardförbättring borde ha beträffande grundhyrans storlek har, som motionärerna påpekat, behandlats av *hyresregleringskommittén* i dess betänkande III, »Hyran för omöblerade lägenheter», (SOU 1954:34). I betänkandet (s. 30—31) har således anförts följande.

Det är, särskilt vad gäller affärlägenheter och kontor, icke ovanligt, att hyresgästen efter avtal med värden utför ett standardhöjande inredningsarbete i lägenheten. Ofta avtalas därvid, att den av hyresgästen bekostade inredningen vid hyresförhållandets upphörande skall tillfalla fastighetsägaren-hyresvärden. I hithörande fall torde väl hyresgästen oftast ha tillförsäkrat sig ett så långvarigt hyresförhållande, att han anser sig få tillräcklig valuta för de av honom nedlagda kostnaderna. Det kan emellertid tänkas, att hyresvärden, sedan en sådan standardförbättring kommit till stånd, med åberopande därav gör ansökan om höjning av lägenhetens grundhyra. Huruvida en sådan ansökan bör bifallas, synes vara något tveksamt.

Å ena sidan kan det sägas, att grundhyran, som är ett maximipris, skall bestämmas utan hänsyn till vad parterna avtalat i det särskilda fallet. I enlighet härmed borde grundhyreshöjning alltid ske, så snart lägenhetens standard förbättrats. Å andra sidan synes det obilligt, om en hyresgäst, som själv bekostat en standardförbättring i sin lägenhet, på grund därav skulle nödgas utge en högre hyra. Om däremot den hyresgäst, som gjort standardförbättringen, redan avflyttat, då hyreshöjning begäres, synes det i allmänhet naturligt att ny hyresgäst — som icke inlöst förbättringen av den flyttande hyresgästen — bör betala den hyra som kan vara påkallad med hänsyn till lägenhetens hyresvärde.

Lagens förarbeten innehålla icke några uttalanden, som kunna vara till ledning vid avgörande av nu angivna fråga. Även om en hyresgäst, som bekostat en standardförbättring, skulle kunna vägra att betala en på grund därav höjd grundhyra och vid företagen uppsägning kunde påräkna hyresnämndens stöd, anser kommittén det böra komma till uttryck i lagen, att ovan angivna billighetssynpunkter skola gälla i fråga om grundhyreshöjning i hithörande fall. Detta synes kunna ske genom att som förutsättning för grundhyreshöjning vid standardförbättring införes den bestämningen, att

arbetet icke får ha bekostats av lägenhetens innehavare. Härunder bör komma även det ovan förutsatta fallet, att hyresgäst löser in en förbättring av en föregående hyresgäst. Även om den angivna förutsättningen ej är förhanden, bör hinder icke föreligga mot beslut om grundhyreshöjning därest beslutets ikraftträdande framflyttas till tidpunkt då lägenheten fått ny innehavare, som ej erlagt något lösenbelopp.

I propositionen nr 168/1956 med förslag bl. a. till vissa ändringar i hyresregleringslagen anmärktes (s. 15) att hyreslagskommittén i dess betänkande rörande hyran för omöblerade lägenheter framlagt vissa förslag till ändringar i hyresregleringslagstiftningen. Härvid anfördes att, då en avveckling av hyresregleringen borde påbörjas, anledning torde saknas att vidtaga mera omfattande ändringar i lagstiftningen. Något förslag till lagändring i det nu aktuella avseendet upptogs ej bland de ändringsförslag som framlades i propositionen. Häremot framfördes ej någon invändning vid propositionens behandling i riksdagen.

Yttrandena

Motionerna avstyrkes av Sveriges fastighetsägareförbund, medan övriga remissinstanser ställer sig mer eller mindre positiva till motionsyrkandena. Vid utlåtandet från statens hyresråd har emellertid fogats protokoll, utvisande att två av dess ledamöter, i motsats till ordföranden och de fyra övriga i hyresrådets handläggning av ärendet deltagande, avstyrkt bifall till motionerna.

Göta hovrätt anför.

Såsom hyresregleringskommittén framhållit är det obilligt att en hyresgäst, som själv bekostat en standardförbättring i sin lägenhet, nödgas utge en till följd av standardförbättringen höjd hyra. Hyresgästen torde ofta förbise möjligheten att före verkställande av ombyggnads- eller ändringsarbeten genom avtal med hyresvärden eliminera denna risk. Den av kommittén antydda utvägen för hyresgästen att vägra betala den höjda grundhyran i förhoppning att vid en uppsägning för avflyttning vinna hyresnämndens stöd är diskutabel. Den i motionerna föreslagna lagändringen synes följaktligen motiverad. Det skydd mot en obillig hyreshöjning som därigenom skulle tillskapas torde böra begränsas till att gälla för den hyresgäst som verkställt och bekostat standardförbättringen. Med hänsyn till att det torde vara sällsynt, att en hyresgäst under angivna förhållanden avkräves högre hyra, kan emellertid en sådan lagändring knappast få någon större praktisk betydelse.

I utlåtandet från *statens hyresråd* återgives till en början följande uttalande ur rådets yttrande över hyresregleringskommitténs betänkande i nu förevarande avseende.

Enligt gällande bestämmelser kan grundhyran för en lägenhet höjas i den mån lägenhetens värde ökas genom ombyggnads- eller ändringsarbete. Det är vanligt att de arbeten som utföras i en lägenhet och som öka dennas värde (förbättringsarbeten) bekostas av hyresvärden. Den grundhyreshöjning som ifrågakommer plägar också bestämmas till belopp som motsvarar skälig förräntning och amortering av det nedlagda kapitalet för förbättringsarbetena. I allmänhet torde hyresvärden även ha träffat sådant avtal med hyresgästen, att denne omedelbart blir skyldig att betala den höjda grundhyran.

Gällande lag anknyter möjligheten till grundhyreshöjning till det förhållandet att lägenhetens värde ökas genom arbetena. Det kan synas naturligt att om gästen bekostat förbättringsarbetena värden icke skall kunna betinga sig en ökad hyra motsvarande förräntning och amortering av de av gästen nedlagda kostnaderna. Såsom kommittén även har lärt för främst vara i fråga om affärs- och kontorslägenheter som det förekommer att gästen och icke värden utför och bekostar förbättringsarbeten. Ett icke ovanligt fall är att en affärsman hyr en lägenhet med långtidskontrakt och erhåller tillstånd att ombygga lägenheten efter sina önskemål. Det är då icke utan vidare klart att det är obilligt att hyresvärden erhåller tillstånd att efter den avtalade hyrestidens utgång betinga sig en högre hyra med hänsyn till det ökade hyresvärdet. Vad som i detta hänseende är billigt eller obilligt beror på omständigheterna i det särskilda fallet, såsom storleken av den hyra som avtalats för den ursprungliga hyrestiden, dennas längd, vem som har att bekosta underhåll och återanskaffning etc. Före hyresregleringslagens tillkomst torde det icke ha varit ovanligt att dylika långtidsavtal träffats och att hyran höjts efter den först avtalade hyresperiodens utgång. Hyresgästen har i varje fall icke kunnat förhindra att hyresvärden såsom ett villkor för förlängning av avtalet krävt en högre hyra än den ursprungligen avtalade. Han har vid planerandet av förbättringsarbetena måst kalkylera med att dessa skulle avskrivnas på den avtalade hyrestiden. Storleken av hyran därefter har han icke kunnat förutse och han har ej heller kunnat förhindra att hyresvärden därefter själv tillgodogjort sig det kvarstående värdet av arbetena. Liknande avtal som de nu beskrivna ha träffats även efter hyresregleringens införande. Vid träffande av långtidsavtal på kanske tio år eller mer ha parterna icke heller under den tid hyresregleringslagen gällt med någon grad av säkerhet kunnat räkna med att regleringen skulle bestå vid hyrestidens utgång, utan ha måst inrätta sig efter vad som med hänsyn till avtalets innehåll framstått som ekonomiskt försvarligt. Jämväl i dylika fall kan det för hyresgästen framstå som en opåräknad fördel och för hyresvärden som en obillighet att icke hyran vid hyrestidens utgång skulle få jämkas efter vad som svarar mot lägenhetens värde.

Härtill kommer att frågan huruvida hyresgästen mot värdens önskan äger kvarbo i lägenheten efter den avtalade hyrestidens utgång även under bestående hyresreglering är beroende av andra omständigheter än den att gästen må ha bekostat vissa arbeten i lägenheten.

Syftet med bestämmelser om att den omständigheten att hyresgästen bekostat förbättringsarbeten skall inverka på frågan om grundhyrans storlek måste uppenbarligen vara att tillse att icke hyresgästen på en omväg får betala förbättringsarbeten såväl direkt, vilket må vara hans ensak, som i form av ökad hyra. Såsom torde framgå av det anförda kan denna fråga, särskilt beträffande förekommande långtidskontrakt icke lösas på ett för

båda parter tillfredsställande sätt genom en regel sådan som den föreslagna, vilken innebär att höjning av grundhyra med hänsyn till lägenhets ökade värde icke i något fall skulle få förekomma, då arbetena bekostats av hyresgästen.

Hyresrådet finner sålunda, att ett behov av en reglering av ifrågavarande spörsmål föreligger men att den bör ges en sådan utformning, att den lämnar hyresnämnden viss frihet att efter omständigheterna i det särskilda fallet bedöma om och i vilken mån en grundhyreshöjning bör medges i anledning av ombyggnads- eller förbättringsarbete som bekostats av hyresgästen.

Hyresrådet hänvisar härefter till att kommitténs förslag inte föranledde någon åtgärd från statsmakternas sida och till att, sedan frågan således blivit övervägd, en omfattande avveckling av hyresregleringen genomförts, framför allt i fråga om lägenheter som uthyres för annat ändamål än bostad. I yttrandet anföres vidare.

Det torde kunna förväntas att avvecklingstakten kommer att öka ytterligare. Med hänsyn härtill och mot bakgrunden av den inställning till frågan om ändringar i hyresregleringslagstiftningen, som statsmakterna hade 1956, synes en lagändring av den innebörd, som motionärerna åsyftar, böra vidtagas endast om detta kan anses nödvändigt för att undanröja några påtagliga olägenheter med gällande rättstillämpning.

Det bör framhållas, att skyldighet för hyresgästen att betala högre hyra icke uppkommer enbart av den anledningen att grundhyran höjes. I 3 § tredje stycket hyresregleringslagen stadgas att höjning av grundhyra ej medför ändring av gällande hyresavtal. Därest av hyresgäst bekostade förbättringsarbeten föranleder en höjning av grundhyran, medför detta således icke automatiskt en ökning av den utgående hyran. För att hyresvärden skall kunna uttaga den högre hyran fordras, att han träffar överenskommelse härom med hyresgästen. Det är emellertid icke ovanligt, att hyresavtalen innehåller en bestämmelse, enligt vilken hyresgästen är skyldig att erlægga sådan hyreshöjning som medges av vederbörande myndighet.

Ehuru hyresrådet icke har sig bekant i vilken utsträckning det förekommer att hyresgäst, som bekostat förbättringsarbeten, jämväl får betala en på grund av förbättringen förhöjd hyra, vill hyresrådet icke motsätta sig en utredning av de frågor som beröres i motionerna.

De två ledamöter i hyresrådet, som enligt vad tidigare angivits varit av skiljaktig mening, har till stöd för sin uppfattning att motionerna borde avstyrkas av hyresrådet anført, att rådets erfarenhet ej »givit vid handen att de av motionärerna påtalade olägenheterna av den ifrågavarande rättstillämpningen är av den omfattningen, att det under den nu pågående avvecklingen av hyresregleringen finns anledning till någon ändring i lagstiftningen».

Hyresgästernas riksförbund finner mycket starka skäl föreligga för bifall till det i motionerna framförda yrkandet. I yttrandet sägs att det under nuvarande bostadsbrist ej varit ovanligt att hyresgäst för att över huvud taget kunna ta i anspråk en erbjuden lägenhet tvingats vidta omfattande

ombyggnads- och reparationsarbeten. Hyresgästen har, anföres det, saknat valmöjligheter och fastighetsägarna har ofta utnyttjat den situation som hyresmarknaden uppvisat under de senaste årtiondena. Förbundet finner det i hög grad stötande för rättskänslan att hyresgäst skall vara »tvungen att på grund av hyresrådets praxis icke bara bestrida investeringen utan dessutom till fastighetsägaren erlægga ränta och amortering på sina egna pengar».

Sveriges fastighetsägareförbund erinrar om att hyresregleringskommitténs förslag i frågan avvisats av statsmakterna år 1956 och framhåller särskilt det i utskottets redogörelse tidigare nämnda uttalandet i propositionen nr 168/1956 om att mera omfattande lagändringar ej borde ske med hänsyn till hyresregleringens förestående avveckling. Efter påpekande att hyresregleringen beträffande lokaler från och med den 1 februari 1962 endast kvarstår i 83 kommuner och att enligt uttalande av vederbörande departementschef i propositionen nr 128/1961 riktpunkten för den fortsatta avvecklingen borde vara att den bedrevs så skyndsamt som möjligt utan att olägenheter uppstode på hyresmarknaden, anför förbundet till stöd för sin uppfattning att motionerna ej bör bifallas.

I sakfrågan bör framhållas, att det av motionärerna använda uttrycks-sättet icke är helt entydigt. Medan motionärerna röra sig med begreppet förbättringsarbeten, göres i lagstiftningen åtskillnad mellan verkligt standardhöjande åtgärder och vanliga underhålls- och reparationsarbeten. Då arbeten av enbart sistnämnda slag förekommit, kan någon höjning av grundhyran överhuvud icke ifrågakomma. I vad mån verkligt standardhöjande åtgärder kunna utgöra motiv för grundhyreshöjning regleras i hyresregleringslagen § 3, varav framgår, att åtgärderna måste ha haft karaktären av ombyggnads- och ändringsarbeten, som avsevärt ökat lägenhetens värde. Eftersom sådana standardförbättringar utförda på hyresgästs bekostnad så gott som alltid hänföra sig till affärslokaler, torde den mening departementschefen tidigare givit uttryck för, i dag äga än större relevans. Förbundet vill i detta sammanhang även framhålla, att en förfrågan hos fastighetsägareföreningarna i de största städerna klart utvisat, att fall av i motionen påtalad art äro sällan förekommande.

De frågor, som motionärerna avse att lösa med den föreslagna lagändringen, förefaller vidare vara av civilrättslig art och icke tillhöra hyresregleringslagstiftningen. Enligt denna åvilas det de hyresreglerande myndigheterna att fastställa grundhyror för lägenheter d. v. s. bestämma maximipriser. Dessa inverka icke å bestående avtalsförhållanden. Om en hyresgäst anser att ett ingånget avtal med hänsyn till av honom vidtagna standardhöjande arbeten innefattar en förtäckt hyreshöjning eller eljest skulle vara obilligt att åberopa, har han bestämmelserna i 27 § jämfört med 24 § hyresregleringslagen och 43 § i allmänna hyreslagen såsom sitt rättsskydd. Även med hänsyn härtill synes således något behov av den föreslagna lagstiftningen icke föreligga.

Utskottet

Jämlikt 3 § hyresregleringslagen kan, som förut angivits, hyresnämnd på framställning av hyresvärden höja grundhyran för lägenhet, vars värde avsevärt ökats genom ombyggnads- eller ändringsarbete. Motionärerna påpekar att bestämmelsen tillämpas även då sådant förbättringsarbete bekostats av hyresgästen och anför att härigenom hyresgästen kan komma att få betala kostnaden dubbelt, nämligen dels som direkt utgift för arbetet och dels i form av hyreshöjning. Förhållandet betecknas i motionerna som stötande för den allmänna rättskänslan och motionsyrkandet syftar till en lagändring som omöjliggör sådan tillämpning av bestämmelsen.

Ett beslut om höjning av grundhyra innebär inte i och för sig skyldighet för hyresgästen att erlægga ett mot höjningen svarande förhöjt hyresbelopp. Hyresgästens åliggande härvidlag är helt beroende av det avtal han träffat eller träffar med hyresvärden. Därest hyran i kontraktet har bestämts till visst belopp, fordras således nytt avtal mellan parterna för att den förhöjda grundhyran skall få uttagas. Som hyresrådet påpekat i sitt yttrande över motionerna torde det emellertid ej vara ovanligt att hyresavtalen innehåller bestämmelse om skyldighet för hyresgästen att erlægga sådan hyreshöjning som medges av vederbörande myndighet. För sådana fall kan hyresgästen visserligen gardera sig mot risken att få »dubbelbetala» ett förbättringsarbete genom att som förutsättning för åtagande att bekosta arbetet betinga sig en förbindelse av hyresvärden att ej uttaga en mot förbättringen svarande hyreshöjning. Denna möjlighet torde emellertid, som anförts i remissyttrandet från Göta hovrätt, ofta förbises av hyresgästerna och är väl heller inte alltid i de fall varom nu är fråga ägnad att praktiskt lösa hyresgästens situation.

Ehuru i allmänhet hyresvärdarna ej torde utnyttja möjligheterna att uttaga förhöjd hyra på grund av förbättringsarbete, som hyresgästen bekostat, då detta måste framstå som obilligt, får utredningen i ärendet anses visa att den påtalade bestämmelsen i tillämpningen i vissa fall leder till för rättskänslan stötande resultat. De utvägar till motverkande härav som enligt det tidigare sagda och i övrigt kan stå till buds synes ej praktiskt tillfredsställande. Utskottet delar därför den av de flesta remissinstanserna uttalade uppfattningen om behovet av en laglig reglering i frågan. Den pågående avvecklingen av hyresregleringen torde, med nu kända förhållanden, ej kunna förväntas ske så snabbt att med hänsyn därtill en lösning av förevarande spörsmål bör anstå.

Den genom motionerna aktualiserade bestämmelsen i hyresregleringslagen bör på grund av det anförda enligt utskottets mening göras till föremål för översyn i den ordning Kungl. Maj:t kan finna lämplig. Vid översynen bör givetvis övervägas, huruvida ett skydd mot sådan hyreshöjning

varom nu är fråga bör begränsas till att gälla för den hyresgäst som be-
kostat standardförbättringen, samt beaktas de synpunkter hyresrådet an-
fört i dess tidigare återgivna yttrande över hyresregleringskommitténs för-
slag i ämnet.

Utskottet finner angeläget att det förslag vartill en sådan översyn kan
leda framlägges redan till nästkommande års riksdag.

Med stöd av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av förevarande motioner
I:74 och II:105, i skrivelse till Kungl. Maj:t såsom sin me-
ning ge till känna vad utskottet i detta utlåtande anfört.

Stockholm den 3 maj 1962

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Osvald, Lindahl*, Göran Karlsson, Kris-
tiansson, Ebbe Ohlsson, Georg Carlsson, Åkesson och Lennart Geijer;

från a n d r a kammaren: herrar Johansson i Torp, Nyberg, Munktell*,
fru Torbrink, herrar Jansson i Benestad, Svenning, Carlsson i Stockholm
och Hammarberg.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.